

Vastauksen antaminen valtuustoaloitteeseen Purettavan rakennuksen luopumis-, viestintä- ja muistelusuunnitelma

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 06.05.2026 § 32

Valmistelija

Kinnunen Ulla, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

[Valtuustoaloitetta](#) on arvioitu eri osa-alueiden kautta.

Strategian toteuttaminen

Valtuustoaloitteen voidaan katsoa toteuttavan seuraavia strategian kulmakiviä:

- ☒ Elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä
- ☐ Elinvoiman edelläkävijä
- ☐ Sivistyksen suunnannäyttäjä

Perustelut:

Valtuustoaloitteen voidaan katsoa toteuttavan seuraavia valtuustokauden tavoitteita:

- ☐ 1. Vetovoimainen kunta houkuttelee yrityksiä ja osaavia työntekijöitä.
- ☐ 2. Kehittyvät yritysalueet edistävät työllisyyttä ja talouskasvua.
- ☒ 3. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut vastaavat asukkaiden muuttuviin tarpeisiin
- ☒ 4. Julkiset tilat toimivat yhteisöjen ja palvelujen kohtaamispaikkana.
- ☐ 5. Asuinalueet kehittyvät houkuttelevasti ja monipuolisesti.
- ☐ 6. Monimuotoinen ja saavutettava lähiluonto saa viihtymään.

Perustelut:

Tuottavuus- ja talousnäkökulmat

Aloitteella ei ole suoraa vaikutusta tuottavuuteen tai talouteen.

Vastaus asiasisältöön:

Rakentaminen Tuusulassa on ollut aktiivista ja kunnan asukasluku ja uusien rakennusten määrä on kasvanut. Kasvu on painottunut Etelä-Tuusulaan, ja erityisesti Hyrylän alue on kehittynyt ja tulee kehittymään seuraavina vuosina. Entinen Hyrylän varuskunta-alue on rakentunut Rykmentinpuiston asuinalueeksi ja myös Järvenpääntien toisella puolella keskusta-alue on muutoksessa rakentuvan palvelukeskus Särmän myötä.

Tuusulan palveluverkko on uudistunut ja mahdollistaa turvalliset tilat monenlaiseseen toimintaan kaiken ikäisille kuntalaisille. Viime vuosina on valmistunut erityisesti Etelä-Tuusulaan useita koulu- ja päiväkotirakennuksia sekä myös lukio ja kulttuuritalo Monio. Hyökkälän koulun suojeltuja osia korjataan museo- ja kulttuuripalveluiden työ- ja kokoelmatiloiksi.

Vanhan Hyrylän keskustan alueelle sijoittuu reilu 60 asuin- ja liikerakennusta, josta osa on jäänyt tai jäämässä uuden rakentamisen alle.

Uusien rakennusten mittakaava poikkeaa vanhasta rakennuskannasta kokonsa ja usein myös korkeutensa vuoksi.

Suomen rakennuskanta on hyvin nuorta. Maamme rakennuksista noin 89 % on valmistunut vuoden 1940 jälkeen. Hyrylässä on jäljellä yhdeksän (9) vähintään 80-vuotiaasta rakennusta. Viime vuosina maassa on purettu 1970-luvun rakennuskantaan. Näin on tapahtunut Tuusulassakin. Eri-ikäinen rakennuskanta lisää alueiden viihtyisyyttä ja arvoa. Maisema ja rakennettu ympäristö ovat osan alueen omaa identiteettiä, jonka perusteella se tunnetaan kodiksi.

Tuusulan museo tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia muistella ja tallentaa muuttuvaa Tuusulaa. Perustehtävänsä mukaan museo tutkii, kerää, säilyttää, tulkitsee ja asettaa esille aineellista ja aineetonta perintöä. Museot tarjoavat monenlaisia oppimisen, pohdinnan ja jakamisen kokemuksia.

Tuusulan museo on yhdessä Tuusulan Opiston kanssa järjestänyt suosittuja yleisöluentoja Tuusulan historiasta. Usein luennot ovat olleet kaksiosaisia: ensin on kuultu luento ja sen jälkeen tutustuttu kohteeseen kävellen. Näin ovat tutuksi tulleet mm. Rykmentinpuisto alue, Jokela ja Kellokoski sekä Tuusulan arkeologiset kohteet ja Tuusulanjärven taiteilijayhteisö. Tuusulan museon henkilökunta vieraillee usein erilaisten yhdistysten ja järjestöjen sekä asukastupien tapahtumissa paikallista kulttuurihistoriaa esitellen. Luennoilla ja tapahtumissa saamme usein uutta tietoa Tuusulasta ja tuusulalaisista. Museo järjestää ajoittain muistitieto- ja valokuvakeräyksiä eri aihepiireistä ja/tai Tuusulan kunnan eri alueiden historiasta. Viime vuonna täydentyi Linjamäen alueen historia yhdessä Kellokosken Linjamäen pienviljelijäyhdistyksen kanssa tehdyssä tallennustapahtumassa.

Virtuaali-Tuusula on paikallishistorian tietopankki, jota täydennetään jatkuvasti resurssien mukaan. Muutama vuosi sitten uudistettu sivusto kertoo

myös Hyrylän muuttuvasta kaupunkikuvasta. Sivuston kuvat ovat pääosin museon valokuvakokoelmasta, jossa on myös kuntalaisten lahjoittamia kuvia. Kokoelmia täydentävää nykyajan dokumentointia on ostettu, tehty museon omana työnä ja sitä tehdään myös osin vapaaehtoisvoimin. Museon kuvakokoelmissa on aukko 1960–90-luvun Tuusulasta ja sen rakennuskannasta. Tuolta ajanjaksolta museo kaipaa valokuvia, joissa näkyy, millaista on ollut asua ja elää Tuusulassa.

Valtuustoaloitteen johdosta tehtävät toimenpiteet

Aloite ei johda uusiin toimenpiteisiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Liimatainen Marianne

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle sekä edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa valtuutettu Jussi Salosen 6.2.2023 § 20 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Käsittely Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun, ehdotti jäsen Laura Vaarnas asian jättämistä pöydälle. Jäsen Raija Tuikkala kannatti jäsen Laura Vaarnaksen tekemää pöydällepanoesitystä.

Lautakunta hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Päätös Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti jättää asian pöydälle.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 10.06.2026 § 31

Valmistelija Kinnunen Ulla, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Esittelijä sivistysjohtaja Liimatainen Marianne

Päätösehdotus Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle sekä edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa valtuutettu Jussi Salosen 6.2.2023 § 20 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Käsittely Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun, ehdotti jäsen Carolina Nyman asian palauttamista valmisteluun. Jäsenet Antti Iiskola ja Raija Tuikkala kannattivat jäsen Carolina Nymanin palautusehdotusta.

Lautakunta hyväksyi palautusehdotuksen yksimielisesti.

Päätös Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti palauttaa asian valmisteluun.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.8.2026
320/00.01.04.00/2023

Valmistelija Kinnunen Ulla, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Aloitteessa otetaan kantaa ajankohtaiseen aiheeseen ja todetaan oikein, että kunnassa rakennetaan paljon ja ympäristömme muuttuu. Muutos aiheuttaa uusia tarpeita: vanhat tuusulalaiset tuntevat sekä iloa että haikeutta maiseman muuttuessa ja uudet tuusulalaiset yrittävät kotiutua uudelle asuinpaikalleen. Tämän muutoksen seuraaminen ja positiivisen kehityksen voimistaminen on kunnan kaikkien toimialojen kiinnostuksen kohteena. Myös kotiseutuyhdistyksillä ja muilla vapaaehtoistoimijoilla sekä asukkailla on oma osansa tässä työssä.

Tuusulassa kulttuuriympäristöön ja vanhoihin rakennuksiin kohdistuvaa työtä tekevät muun muassa Tuusulan museo ja muut sivistyspalvelut, kaavoitus, tilapalvelut ja rakennusvalvonta omien tehtäviensä ja resurssiensa puitteissa. Kaavoituksen ja tilapalveluiden teettämät selvitykset antavat meille paljon tietoa kulttuuri- ja luonnonympäristöstä ja rakennusperinnöstä.

Kulttuuriympäristöön liittyvä tallennustyö on ammatillisesti hoidettujen museoiden vastuualuetta. Kulttuuri- ja luonnonperinnön tallentaminen ja esittäminen sekä siihen liittyvän aineiston saattaminen hyödynnettävään muotoon ovat museoiden museolain määrittämiä perustehtäviä. Museo tallentaa ja tarjoaa aineistojaan muistamisen ja arvottamisen lähtökohdaksi. Tavoitteena on tuottaa ihmisille ymmärrystä ja elämyksiä sekä parantaa resilienssiä.

Varsinaisena kulttuuriympäristön asiantuntijana toimii Keski-Uusimaan alueellinen vastuumuseo eli Helsingin kaupunginmuseo. Vastuumuseo tarjoaa kunnalle rakennustutkijan, korjausrakentamisen asiantuntijan ja arkeologin palvelut ja on lausuntoja antava viranomainen.

Purettavat tai käytöstä poistetut rakennukset ja muuttuvaa maisemaa museo dokumentoi valokuvaamalla. Valokuvadokumentointia tekevät myös museon vapaaehtoiset, jotka näkevät helpommin tärkeät kohteet lähellään. Kunnan omista rakennuksista tallennetaan jonkin verran myös esine- ja arkistomateriaalia. Viime vuosina tällaista tallennustyötä on tehty muun muassa käytöstä poistuneista kouluista ja päiväkodeista, puretusta kunnantalosta ja ostoskeskuksesta. Hyrylän keskustan muuttumista on tallennettu säännöllisesti.

Museon tallennustehtävä ei rajoitu kunnan omaan toimintaan ja rakennuksiin. Mahdollisuuksien mukaan tehdään myös alueellisia tallennuksia, jotta kulttuurimaiseman muuttumista ja tuusulalaista elämäntapaa saadaan tallennettua. Talvella 2025–2026 toteutettiin Linjamäessä perinneaineiston ja valokuvien tallennusprojekti yhteistyössä Kellokoski-Linjamäki pienviljelijäyhdistyksen kanssa.

Kulttuuriympäristöön liittyviä tilaisuuksia ovat järjestäneet museon ja kaavoituksen lisäksi muun muassa Tuusulan opisto, osallisuustiimi ja alueella toimivat yhdistykset kukin omilla painotuksillaan. Muistelutyötä tehdään myös paikallislehden, yhdistysten toimesta ja eri tahojen yhteistyönä esimerkiksi niin, että kunnan toimijoita käy yhdistysten järjestämissä tilaisuuksissa puhumassa ja keskustelemassa. Esimerkiksi museon henkilökunta kohtaa lähes kaikki eläkeläisyhdistykset usein parikin kertaa vuodessa. Tilaisuuksissa jaetaan tietoa molempiin suuntiin, muistellaan ja usein myös voimaannutaan.

Tallennustyön tuloksia esitellään muun muassa Virtuaali-Tuusulan sivustoilla. Vuonna 2013 avatusta ja 2023 uudistetusta sivustosta on muodostunut hyvin käytetty portti Tuusulan historiaan. Resurssien mukaan sitä täydennetään jatkuvasti.

Muuttuvaan ympäristöön liittyvää keskustelua käydään vapaamuotoisesti myös sosiaalisen median sivuilla. Se tavoittaa monet ja on useille ihmisille helppo tapa tuoda esille omia ajatuksiaan ja muistojaan. Näitä keskusteluja seurataan muun muassa paikallislehdessä, joka usein nostaa somessa ilmenneitä teemoja esille. Jonkin verran keskusteluja myös tallennetaan - jos lupa saadaan - myös museon tiedostoihin. Usein julkinen keskustelu myös aiheuttaa monenlaisia toimenpiteitä: lehtijuttuja ja muuta viestintää, luentoja ja kulttuurikävelyitä sekä eri tahojen järjestämiä keskusteluja.

Kulttuuriympäristön tallentamisen ja tiedonsaantiin liittyvä yhteistyö ja työnjako kunnan eri toimijoiden sekä alueellisen vastuumuseon välillä toimii pääsääntöisesti hyvin. Sitä myös vahvistetaan vuosittaisissa keskusteluissa, joissa koolle kutsujana on alueellinen vastuumuseo - osa keskusteluista käydään organisaation sisällä, osa on kaikille avoimina.

Yhteistyötä ja työnjakoa kunnan, yhdistysten ja asukkaiden kanssa on

syytä selkeyttää aloitteessa mainituissa asioissa. Yhteistyöllä voimme tukea niin vanhojen kuin uusien tuusulalaisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia sekä löytää uusia tapoja tavoittaa ihmiset. Tuusulan museo ja Tuusulan opisto tulevat huomioimaan tämän tulevien vuosien toimintasuunnitelmissa muun muassa olemalla kokoonkutsujina keskustelutilaisuuksissa, joissa pohditaan, miten asukkaat pidetään muutoksessa mukana ja vahvistetaan tunnetta siitä, että Tuusula on ihmisille kotikunta muutoksista huolimatta tai niiden ansiosta.

Esittelijä

sivistysjohtaja Liimatainen Marianne

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle sekä edelleen valtuustolle, että

valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa valtuutettu Jussi Salosen 6.2.2023 § 20 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi

Päätös